

WYDZIAŁ III

Krajowi

Adam Bielański **14 XII 1912–4 IX 2016**

Nestor polskich chemików, profesor nauk chemicznych, profesor zwyczajny Akademii Górniczo-Hutniczej oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego; od roku 1983 do końca kierował grupą badawczą w Instytucie Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN w Krakowie; członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk; członek czynny Polskiej Akademii Umiejętności.

Adam Bielański urodził się w Krakowie w 1912 r., zmarł także w Krakowie 4 września 2016 r. W tym mieście zostawił trwały ślad nie tylko jako twórca szkoły naukowej, ale także jako miłośnik muzyki i sztuki, przez 70 sezonów wierny gość Filharmonii Krakowskiej. Odszedł od nas Mistrz i ukochany Nauczyciel kilku pokoleń chemików, jeden z najznamienitszych polskich chemików, profesor Akademii Górniczo-Hutniczej, Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Instytutu Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN im. Jerzego Habera w Krakowie.

Prof. Bielański działał w nauce przez 80 lat, od roku 1936 (gdy uzyskał absolutorium na Uniwersytecie Jagiellońskim) niemal do dnia odejścia na zawsze (ze stanowiska profesora w Instytucie Katalizy i Fizykochemii Powierzchni PAN). Wraz z wychowankami był twórcą Krakowskiej Szkoły Katalizy Heterogenicznej, wychował kilka pokoleń pracowników naukowych, w tym wielu profesorów. Jako uczonego przekonywał swoim przykładem, że aby odnieść sukces naukowy, trzeba stawiać sobie ambitne zadania i plany badawcze, a do ich wypełnienia konieczne są rzetelna wiedza, dobrze zaplanowany, precyzyjny eksperyment i weryfikacja pomysłów na forum międzynarodowym. Przywiązywał ogromną wagę do kontaktów z zagranicą, zwłaszcza w trudnych dla polskiej nauki latach drugiej połowy XX wieku – z jego inspiracji zainicjowane zostały katalityczne

kolokwia polsko-francuskie (odbywające się w okresie 1970–1985), które zaowocowały nawiązaniem bliskiej współpracy z uniwersytetami francuskimi; długą tradycję miały także Seminarium Kraków–Jena na temat chemii powierzchni oraz kolokwia polsko-czechosłowackie. Dorobek naukowy Profesora obejmuje ogromną liczbę publikacji, ale jego dumą były podręczniki akademickie: tytuł *Podstawy chemii nieorganicznej* doczekał się od 1987 r. sześciu wydań i wielu tysięcy egzemplarzy; są one do dziś bestsellerem nie tylko dla studentów i pracowników naukowych, ale także dla młodzieży szkół średnich. Był do końca niezapomnianym wykładowcą.

Osiągnięcia naukowe prof. Bielańskiego były cenione w całym świecie: jego prace już w latach 50. ubiegłego wieku były publikowane w tak prestiżowych czasopismach naukowych, jak „Nature”, a ostatnia z nich ukazała się w „Journal of Molecular Catalysis” w roku 2015, przedostatnim... Za swoją działalność naukową został uhonorowany wieloma odznaczeniami i prestiżowymi nagrodami (m.in. medalami im. Marii Skłodowskiej-Curie, Jędrzeja Śniadeckiego, Jana Harabaszewskiego, „Plus ratio quam vis”, Nagrodą im. Erazma i Anny Jerzmanowskich), a także doktoratami honoris causa przez Akademię Górniczo-Hutniczą i Uniwersytet Wrocławski oraz tytułem Honorowego Profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Prof. Adam Bielański był członkiem rzeczywistym PAN od roku 1973, a od 1989 członkiem czynnym PAU. Kiedy zaraz po transformacjach ustrojowych działalność Polskiej Akademii Umiejętności, zawieszona w 1952 r. decyzją ówczesnego rządu, mogła zostać podjęta, jego wkład w reaktywację Akademii był nieoceniony.

Odszedł, ale niedaleko, Mistrz i Nauczyciel, Człowiek i Przyjaciel, niezapomniany Profesor Profesorów.

Ewa Broclawik